

Een verborgen daad van Noömi bij de overgang tussen Ruth 2 en Ruth 3

Hoofdstuk 2 van het boek Ruth eindigt met de situatie dat de twee weduwen, Noömi en Ruth het goed voor elkaar hebben. Ruth heeft voldoende voedsel verzameld om de winter door te komen. Ze hebben blijkbaar een onderkomen gevonden (het vroegere huis van Noömi?) in Bethlehem. Het belangrijkste echter ontbreekt: nageslacht. Noömi had twee zoons, maar die zijn beide overleden voor zij kinderen verwekt hadden. En nu is Ruth wel bij haar schoonmoeder gebleven, maar voor haar is er als Moabitische weduwe, weinig mogelijkheid voor een nieuw huwelijk met kans op een kind. Toch is dit het waar Noömi op uit is. Zelf is zij te oud om zwanger te kunnen worden zegt ze in Ruth 1: 11. Maar Ruth is nog in de vruchtbare leeftijd.

Toch gloort er licht. Noömi heeft van Ruth vernomen dat een goede kennis van haar overleden man extra aandacht voor Ruth had toen zij aren aan het rapen was op zijn veld, wat een recht was van armen in Israël. Boaz was dan wel geen naaste familie en kon als zodanig ook niet als bloedverwant optreden om een kind te verwekken, zoals beschreven staat in Genesis 38, waar staat dat broers van de overledene verplicht zijn een kind te verwekken bij de weduwe. Als dit in dat verhaal om verschillende redenen niet lukt, neemt Tamar, de weduwe, zelf het initiatief en verleidt notabene haar eigen schoonvader, van wie zij daarna zwanger wordt.

Als Boaz na de zomer niets onderneemt, gaat Noömi het op haar eigen manier regelen. Zij wil Ruth als verleidster inschakelen en heeft daarbij het volgende plan.

N.B.: de tekst zelf rept hier niet van, maar ik meen dat dit tussen de regels door te lezen. Mijn 'invulling' is als volgt: Noömi doet het verzoek aan Boaz om de gerst die Ruth twee maanden eerder verzameld heeft, te gaan wassen. Zelf hebben de vrouwen geen dorsvloer waar ze dat kunnen doen. Daarbij stelt ze Boaz voor dit hoogstpersoonlijk te doen, als een eerbetoon aan Noömi's overleden man. Boaz zal zich geveleid gevoeld hebben door dit verzoek, en gaat er graag op in, temeer omdat Noömi hem daarbij belooft hem een warme maaltijd met wijn te komen brengen. Dan instrueert zij Ruth af te dalen naar de dorsvloer waarvan zij weet dat Boaz daar aan het werk zal zijn die bewuste middag en avond. Daarbij verspreekt zij zich, want zij zegt letterlijk: Ik ben (al) afgedaald naar de dorsvloer. Deze oorspronkelijke weergave is door de bewerkers van de tekst gewijzigd in 'jij zult afdalen'.

Maar verder blijkt in het verhaal dat Boaz precies gedaan heeft wat Noömi hem gevraagd heeft. Ruth luistert ook naar wat haar schoonmoeder haar opgedragen heeft, maar geeft er een eigen interpretatie aan. Zij doet 'naar wat' Noömi haar opgedragen had. Zij wacht namelijk niet tot de man, Boaz, initiatief ontplooit, nee, zij gaat bij de slapende man zijn potentie testen. Dan vraagt zij hem ten huwelijk, als zij ervan overtuigd is dat hij in staat geacht kan worden een kind te verwekken.

In Ruth 4:13 laat de schrijver ons glimlachen over al deze menselijke inspanning, van Noömi, van Ruth en van Boaz, die inderdaad tot de huwelijksdaad in staat is. Maar, zo zegt de tekst: De Heer gaf haar zwangerschap. Veel onvruchtbare vrouwen in Tenach, zoals Sara, Rebekka en Hanna, worden door de Heer gezegend met nageslacht, maar bij Ruth is het de Heer zelf die ervoor zorgt,